

TAKSONOMIA 14

Klasyfikacja i analiza danych – teoria i zastosowania

Izabela Kurzawa, Feliks Wysocki

Akademia Rolnicza w Poznaniu

**EKONOMETRYCZNA ANALIZA PREFERENCJI
KONSUMPCYJNYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA GŁOWY GOSPODARSTWA
DOMOWEGO**

1. Wstęp

Przynależność konsumentów do klas gospodarstw domowych wyodrębnionych według różnych przekrojów klasyfikacyjnych, np. społeczno-ekonomicznych [Wysocki, Kurzawa 2004], terytorialnych [Wysocki, Kurzawa 2002; 2003; 2006], stanowi pewnego rodzaju wyznacznik ich preferencji konsumpcyjnych, czyli wyrażonych na rynku skłonności przy wyborze towarów, przedkładania zakupów jednych towarów nad inne [Michalski 1971]. Owa zbiorowa skłonność do konsumpcji znajduje odbicie w poziomie i strukturze spożycia oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne.

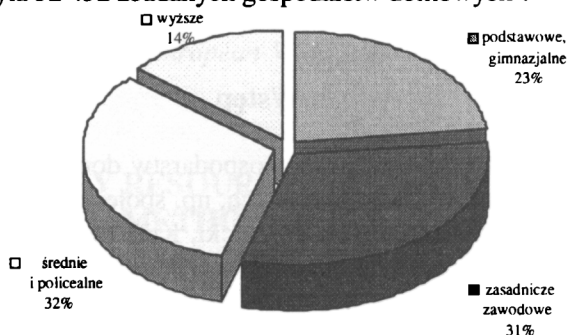
Jednym z ważnych kryteriów warunkujących poziom i strukturę konsumpcji jest poziom wykształcenia członków gospodarstwa domowego. Poziom ten łączy się z reguły z możliwościami finansowymi zaspokojenia potrzeb. Wyższe wykształcenie zazwyczaj niesie ze sobą wyższe kwalifikacje zawodowe, zwiększając tym samym szanse znalezienia pracy, a co za tym idzie – wiąże się z większymi możliwościami zarabkowania i w efekcie z wyższymi dochodami [Zegar 2000]. Te zaś, zwiększając możliwości konsumpcyjne, umożliwiają zaspokojenie potrzeb. Ponadto wyższy poziom wykształcenia zwiększa podatność konsumenta na zmiany preferencji żywieniowych i aktywizuje proces jakościowych przemian struktury zakupów żywności, niezależnie od czynnika dochodowego czy sytuacji demograficznej [Sojkin 1994]. Zatem poziom wykształcenia wpływa na racjonalność diety.

Celem pracy jest analiza kształtowania się preferencji konsumpcji żywności w Polsce według poziomu wykształcenia głowy gospodarstwa domowego na podstawie wyników badania indywidualnych budżetów gospodarstw domowych przez Główny Urząd Statystyczny w Polsce w roku 2003.

Określenie różnic w preferencjach konsumpcji według wykształcenia głowy rodzin ma, oprócz aspektu poznawczego, wymiar praktyczny. Stanowi cenne źródło informacji o zachowaniach konsumentów i może być wykorzystane przy konstruowaniu narzędzi polityki gospodarczej i społecznej oraz przy formułowaniu celów i kierunków rozwoju sektora rolno-żywnościowego.

2. Materiały źródłowe

Za podstawę źródłową badań przyjęto niepublikowane dane jednostkowe pochodzące z badań budżetów gospodarstw domowych przeprowadzonych przez GUS w Polsce w 2003 r. W każdym miesiącu 2003 r. badaniem objętych było 2700 mieszkań. Ostatecznie reprezentacyjna próba roczna – po wyeliminowaniu jednostek, z których uzyskano dane niekompletne – liczyła 32 452 zbadanych gospodarstw domowych¹.

Rys. 1. Struktura gospodarstw domowych objętych badaniem GUS według wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w Polsce w 2003 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych przeprowadzonych przez GUS w 2003 r.

¹ Podmiotem badania (jednostką badania) jest gospodarstwo domowe jednoosobowe lub wieloosobowe i budżet gospodarstwa domowego, tzn. wielkość przychodów i rozchodów (pieniężnych i niepieniężnych) wszystkich członków badanego gospodarstwa domowego, oraz ilościowe spożycie wybranych artykułów i usług. Badaniu podlega dochód rozporządzalny, który określony jest jako suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. W skład dochodu rozporzadzalnego wchodzi dochody pieniężne i niepieniężne, w tym spożycie naturalne (towary i usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź działalności gospodarczej na własny rachunek) oraz towary i usługi otrzymane nieodpłatnie. Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności [Metodyka badań ...1999]. Należy zwrócić uwagę na fakt, że w metodyce badań budżetów domowych GUS do wydatków na poszczególne produkty zaliczają się artykuły zakupione za gotówkę otrzymane bezpłatnie lub pochodzące z samozaopatrzenia.

Na rysunku 1 przedstawiono strukturę badanych gospodarstw domowych według wykształcenia ich przedstawiciela. Największa część badanych gospodarstw domowych reprezentowana była przez osoby z wykształceniem średnim lub policealnym (32%) oraz z zasadniczym zawodowym (31%). Najmniejszy odsetek gospodarstw domowych prowadzony był przez osoby z wykształceniem wyższym (14%).

3. Metoda badania

Badanie różnic w preferencjach konsumpcji oparto na oszacowanych ekonometrycznych modelach spożycia. Za podstawę rozważań przyjęto wykładniczo-potęgowy model popytu – spożycia [Wysocki, Kurzawa 2004; Podolec 2000; Welfe 1978]:

$$\ln spo_{ri} = \alpha_{0r} + \alpha_{1r} \ln doch_i + \alpha_{2r} \ln los_i + \sum_{i=1}^l \gamma_{ri} Zw_i + \varepsilon_{ri}, \text{ przy czym: } \sum_{i=1}^l \gamma_i = 0,$$

gdzie:

– spo_{ri} – przeciętne miesięczne spożycie r -tej grupy artykułów żywnościowych przypadające na jedną osobę w gospodarstwie domowym należącym do i -tej klasy wyodrębnionej ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego,

– $doch_i$ – przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny (albo przeciętne miesięczne wydatki ogółem) w wyżej określonych gospodarstwach,

– los_i – przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym,

– Zw_i – zmienna zero-jedynkowa przyjmująca wartość 1, gdy obserwacja dotyczy i -tej klasy według poziomu wykształcenia, 0 – gdy obserwacja dotyczy innej klasy (wyodrębnione zostały 4 kategorie: wykształcenie podstawowe i gimnazjalne, zasadnicze zawodowe, średnie i policealne oraz wyższe, $l = 1, \dots, 4$),

α, γ – parametry strukturalne modelu,

ε_{ri} – składnik losowy.

Parametry rozważanych modeli oszacowane zostały metodą najmniejszych kwadratów. W celu uniknięcia współliniowości zmiennych zero-jedynkowych dotyczących poziomu wykształcenia głowy gospodarstwa domowego opuszczono zmienną związaną z wykształceniem wyższym, stanowiącą podstawę porównań z pozostałymi klasami gospodarstw domowych.

Cechą charakterystyczną modeli spożycia jest możliwość bezpośredniego określania współczynników elastyczności dochodowej spożycia artykułów żywnościowych, którymi są parametry α_1 , również nazywane współczynnikami elastyczności ilościowej. Z kolei parametry γ pokazują różnice w preferencjach wynikających z poziomu wykształcenia reprezentanta rodziny. Szczególną interpretację mają wyrażenia e^γ (gdzie e – podstawa logarytmu naturalnego), tzw. współczynniki

skłonności do konsumpcji. Wartości te należy interpretować jako procentowe odchylenia spożycia analizowanych artykułów żywnościowych w poszczególnych typach gospodarstw domowych od spożycia w gospodarstwach domowych reprezentowanych przez osoby z wyższym wykształceniem, przy założeniu, że gospodarstwa domowe w poszczególnych grupach dysponowałyby takimi samymi przeciętnymi dochodami i byłyby tak samo liczne jak gospodarstwa osób z wykształceniem wyższym.

4. Wyniki badań empirycznych. Elastyczność dochodowa spożycia oraz współczynniki skłonności do spożycia artykułów żywnościowych

Na podstawie danych mikroekonomicznych pochodzących z badań budżetów gospodarstw domowych z 2003 r. oszacowano modele potęgowo-wykładnicze spożycia dla wybranych artykułów żywnościowych. Estymacja modeli pozwoliła na wyznaczenie elastyczności dochodowej spożycia wyróżnionych artykułów żywnościowych oraz na analizę porównawczą preferencji konsumpcyjnych gospodarstw domowych według przyjętego przekroju klasyfikacyjnego. Wyniki obliczeń zestawiono w tab. 1.

W pierwszej kolumnie tab. 1 zamieszczono wartości parametrów modeli spożycia występujących przy zmiennej dotyczącej dochodu – współczynniki elastyczności spożycia. Ujawniają one wrażliwość konsumenta na zmiany dochodów oraz informują o kierunkach wykorzystania przyrostu dochodów i o zmianie struktury spożycia dokonującej się pod wpływem zmian dochodów.

Elastyczność dochodowa spożycia pieczywa i produktów zbożowych wyniosła 0,1, co oznacza, że wzrost dochodu o 1% przyczyniał się do wzrostu spożycia pieczywa i produktów zbożowych o 0,1%. Zatem popyt na pieczywo i produkty zbożowe jest mało elastyczny, co jest typową sytuacją dla dóbr pierwszej potrzeby. W odniesieniu do spożycia pieczywa, mąki, mleka, jaj, drobiu, tłuszczów zwierzęcych bez masła, tłuszczów roślinnych, ziemniaków, cukru, kawy oraz herbaty elastyczność spożycia nie przekraczała poziomu 0,25. Natomiast wyższymi wartościami elastyczności – 0,45 i więcej – charakteryzowały się takie produkty, jak: wyroby ciastkarskie, wędliny wysokogatunkowe i kiełbasy trwałe, owoce, wyroby cukiernicze, wody mineralne oraz napoje alkoholowe, w tym piwo. Najbardziej elastycznym produktem okazały się napoje alkoholowe ogółem, ich elastyczność ilościowa była na poziomie 0,56. Można więc stwierdzić, że im bardziej podstawowe produkty żywnościowe, tym niższa wartość elastyczności spożycia.

W kolumnie 2 tab. 1 przedstawiono wartości parametrów związanych z liczbą osób w gospodarstwie domowym dla modeli spożycia. Liczba osób w gospodarstwie domowym wpływała ujemnie na kształtowanie się spożycia analizowanych grup artykułów żywnościowych, co jest wyrazem tzw. skali gospodarowania [Sojkin 1994]. Powiększanie liczby osób w rodzinie ogranicza spożycie zwłaszcza wyrobów spirytusowych, piwa i herba-

ty, czyli artykułów dalszej potrzeby, natomiast w najmniejszym stopniu – pieczywa, mięsa i warzyw, które są niezbędne w codziennej diecie.

Tabela 1. Współczynniki elastyczności dochodowej oraz preferencji spożycia wybranych artykułów żywnościowych obliczone na podstawie oszacowanych modeli potęgowo-wykładniczych w 2003 r.* (w %)

Artykuły żywnościowe	Elastyczność ilościowa (spożycia) (1)	Liczba osób (2)	Wykształcenie głowy gospodarstwa domowego				Współczynnik determinacji $R^2 \times 100$ (7)
			wyższe (3)	średnie (4)	zasadnicze zawodowe (5)	podstawowe (6)	
Pieczywo i produkty zbożowe:	0,10	-0,19	100,0	107,6	115,3	121,8	87,7
– pieczywo	0,03	-0,18	100,0	109,2	119,3	124,5	85,3
– mąka	0,15	-0,41	100,0	111,9	116,5	125,0	89,8
– wyroby ciastkarskie	0,48	-0,34	100,0	98,6	99,8	99,4	90,6
Mięso:	0,28	-0,13	100,0	117,2	129,9	133,0	77,3
– mięso surowe	0,28	-0,18	100,0	117,0	129,3	130,1	81,4
– droź	0,14	-0,39	100,0	113,7	123,4	126,6	83,4
– przetwory mięsne	0,27	-0,15	100,0	115,8	126,1	130,3	72,9
– wędliny wysokogatunkowe i kielbasy trwałe	0,51	-0,25	100,0	105,0	101,6	102,1	82,1
Mleko	0,10	-0,29	100,0	103,2	107,8	116,5	78,0
Jogurty	0,32	-0,45	100,0	89,6	82,0	78,1	83,6
Sery	0,38	-0,18	100,0	94,7	90,4	89,2	76,7
Jaja	0,18	-0,31	100,0	110,8	112,9	111,3	77,7
Oleje i tłuszcze:	0,14	-0,25	100,0	114,0	124,2	129,3	78,3
– tłuszcze zwierzęce	0,25	-0,39	100,0	107,5	111,1	115,0	87,2
– masło	0,26	-0,46	100,0	104,6	101,3	97,9	81,8
– tłuszcze zwierzęce bez masła	0,11	-0,58	100,0	110,1	122,0	131,9	74,8
– tłuszcze roślinne	0,07	-0,34	100,0	111,8	122,3	127,2	77,9
Owoce:	0,45	-0,23	100,0	98,2	92,6	89,3	88,4
– owoce południowe	0,43	-0,39	100,0	100,4	96,4	91,4	91,5
Warzywa:	0,22	-0,13	100,0	112,8	129,2	130,9	83,7
– ziemniaki	0,04	-0,21	100,0	121,5	141,2	142,8	85,2
– warzywa bez ziemniaków	0,35	-0,18	100,0	110,0	115,1	115,7	84,7
Wyroby cukiernicze	0,45	-0,29	100,0	100,8	101,9	102,2	88,2
Cukier	0,19	-0,27	100,0	113,7	124,8	129,0	86,2
Kawa	0,22	-0,52	100,0	109,5	118,8	119,3	86,4
Herbata	0,16	-0,66	100,0	97,8	96,9	99,4	90,9
Soki owocowe	0,44	-0,41	100,0	93,1	83,9	78,1	92,9
Wody mineralne	0,50	-0,43	100,0	87,7	77,3	74,8	94,2
Napoje alkoholowe:	0,56	-0,55	100,0	101,9	104,6	110,2	93,8
– wyroby spirytusowe	0,36	-0,70	100,0	102,8	107,8	116,9	92,2
– piwo	0,49	-0,64	100,0	102,4	104,0	105,3	88,2

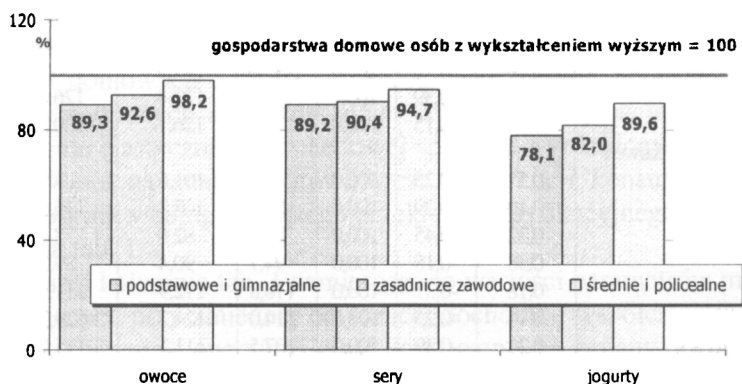
* oceny parametrów istotne na poziomie istotności $\alpha = 0,05$.

Źródło: obliczenia i opracowanie własne na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych przez GUS w 2003 r.

W kolumnach 4-6 tab. 1 zamieszczono współczynniki skłonności do spożycia artykułów żywnościowych według wykształcenia głowy gospodarstwa domowego otrzymane na podstawie oszacowanych modeli potęgowo-wykładniczych (do in-

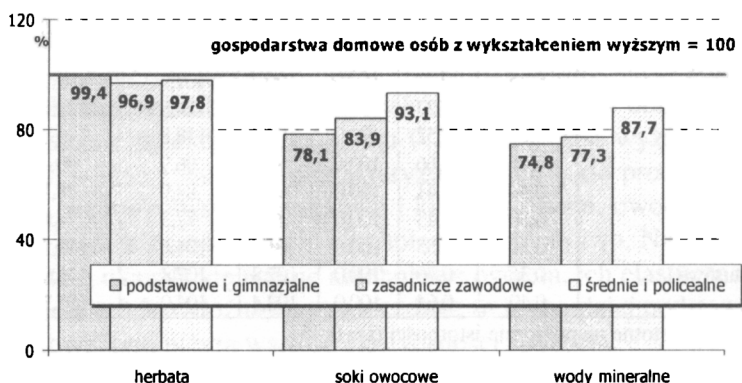
terpretacji przedstawiono je w ujęciu procentowym). Za podstawę porównań przyjęto gospodarstwa domowe, których przedstawiciel charakteryzował się wykształceniem wyższym, zatem w kolumnie 3 tab. 1 umieszczono wartości 100%.

Ogólnie można stwierdzić, że występują istotne różnice w preferencjach konsumpcyjnych między rozpatrywanymi typami gospodarstw domowych. W gospodarstwach domowych osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym, zasadniczym zawodowym oraz średnim i policealnym zaznaczyły się większe preferencje spożycia większości rozpatrywanych artykułów żywnościowych. Z kolei gospodarstwa domowe reprezentowane przez osoby z wyższym wykształceniem wykazują przede wszystkim większą skłonność do spożycia jogurtów, serów, owoców (w tym owoców południowych), herbaty, soków owocowych i wód mineralnych – rys. 2 i 3.

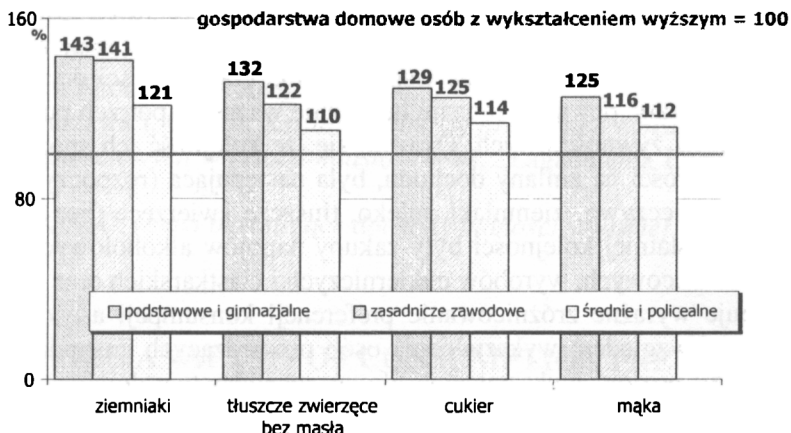
Rys. 2. Współczynniki skłonności do konsumpcji owoców, serów i jogurtów według wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w 2003 r. (gospodarstwa domowe osób z wyższym wykształceniem = 100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 1.

Rys. 3. Współczynniki skłonności do konsumpcji herbaty, soków owocowych, wód mineralnych według wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w 2003 r. (gospodarstwa domowe osób z wyższym wykształceniem = 100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 1.

Rys. 4. Współczynniki skłonności do konsumpcji ziemniaków, cukru, tłuszczów zwierzęcych (bez masła), mąki według wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w 2003 r. (gospodarstwa domowe osób z wyższym wykształceniem = 100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 1.

W przypadku konsumpcji, zwłaszcza podstawowych artykułów żywnościowych takich, jak: pieczywa i produktów zbożowych (w tym pieczywa i mąki), mięsa (w tym mięsa surowego, drobiu i przetworów mięsnych), mleka, oleju i tłuszczów, warzyw (w tym ziemniaków) cukru i kawy, ujawniła się wyraźna zależność, która charakteryzuje się tym, że im wyższy był poziom wykształcenia osób prowadzących gospodarstwo domowe, tym mniejsza relatywnie była skłonność do ich spożycia. Przykładowo gospodarstwa domowe kierowane przez osoby z wyższym wykształceniem wykazywały o 43% niższą skłonność do spożycia ziemniaków niż gospodarstwa domowe osób z wykształceniem podstawowym w porównywalnych warunkach pod względem dochodów i liczby osób w rodzinie (rys. 4). Natomiast zwłaszcza w przypadku jogurtów, serów i soków owocowych prawidłowość ta jest odwrotna – im wyższy poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, tym wyższa skłonność do ich konsumpcji (rys. 2, 3). W gospodarstwach domowych, których reprezentant miał wykształcenie wyższe, skłonność do spożycia soków owocowych była relatywnie wyższa o 25% niż w rodzinach osób z wykształceniem podstawowym czy gimnazjalnym.

5. Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że: spożycie artykułów żywnościowych charakteryzuje raczej niska elastyczność dochodowa. Najniższą elastycznością dochodową cechuje się spożycie pieczywa (0,03%), ziemniaków (0,04%), tłuszczów roślinnych (0,07%) oraz mleka (0,10%). Najbardziej elastyczne okazało się spożycie wód mineralnych (0,50%), wędlin wysokogatunkowych i

kiełbas trwałych (0,51%) oraz napojów alkoholowych (0,56%). Zatem produkty zajmujące ważną i stałą pozycję w codziennej diecie cechuje mniejsza wrażliwość na zmiany dochodów. Porządkując współczynniki elastyczności dochodowej spożycia, można ustalić pewnego rodzaju hierarchię ważności potrzeb poszczególnych grup produktów żywnościowych. Okazało się, że kolejność ich spożycia, według stopnia wrażliwości na zmiany dochodu, była następująca (rozpoczynając od najpilniejszych): pieczywo, ziemniaki, mleko, tłuszcze zwierzęce (bez masła), drób. Natomiast w ostatniej kolejności były zakupy napojów alkoholowych (w tym piwa), soków owocowych, wyrobów cukierniczych i ciastkarskich oraz wędlin.

Występuje wyraźne zróżnicowanie preferencji konsumpcji artykułów żywnościowych pod względem wykształcenia osób prowadzących gospodarstwa domowe. Im niższy poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, tym relatywnie większa skłonność do spożycia podstawowych artykułów żywnościowych, takich jak: mąka, mięso, mleko, jaja, a także olej i tłuszcze, cukier, a mniejsza skłonność do konsumpcji produktów stanowiących uzupełnienie codziennej diety. Niższa skłonność do spożycia jogurtów, serów, owoców (w tym owoców południowych), herbaty, soków owocowych i wód mineralnych gospodarstw domowych prowadzonych przez osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wynika z zarówno ich trudnej sytuacji dochodowej, jak i ze złych nawyków żywieniowych.

Literatura

- Metodyka badań budżetów gospodarstw domowych* (1999), Zeszyty Metodyczne i Klasyfikacje, GUS.
- Michalski E. (1971), *Badania rynku w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Podolec B. (2000), *Analiza kształtowania się dochodów i wydatków ludności w okresie transformacji gospodarczej w Polsce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Kraków.
- Sojkin B. (1994), *Determinanty konsumpcji żywności. Analiza hierarchiczna*, Zeszyty Naukowe, seria II, Akademia Ekonomiczna, Poznań.
- Welfe W. (1978), *Ekonometryczne modele rynku. Modele konsumpcji*, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Wysocki F., Kurzawa I. (2002), *Analiza kształtowania się konsumpcji żywności w Polsce w ujęciu terytorialnym*, [w]: *Zróżnicowanie regionalne gospodarki żywnościowej w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską*, Wydawnictwo Akademii Rolniczej w Poznaniu, Poznań.
- Wysocki F., Kurzawa I. (2003), *Preferencje konsumpcyjne żywności w układzie wojewódzkim*, „Wiadomości Statystyczne” nr 3, Wydawnictwo GUS i PTS, Warszawa.

- Wysocki F., Kurzawa I. (2004), *Preferencje konsumpcyjne żywności gospodarstw domowych rolników na tle innych grup społeczno-ekonomicznych ludności*, „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej” nr 2.
- Wysocki F., Kurzawa I. (2006), *Kształtowanie się preferencji konsumpcyjnych artykułów żywnościowych w relacji miasto – wieś*, „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej” nr 2.
- Zegar J. S. (2000), *Czynniki określające dochody ludności wiejskiej*, IERiGŻ, Warszawa.

ECONOMETRIC ANALYSIS OF CONSUMPTION PREFERENCES FOR FOOD PRODUCTS ACCORDING TO EDUCATION OF HEAD OF HOUSEHOLD

Summary

The main goal of that paper was econometric analysis of consumption preferences for food products according to education of head of household. The analysis was based on the GUS micro – economic data concerning individual Polish household budgets. The consumption econometric model was used as a tool in this study. It resulted from the research that consumption preferences for food products were differentiated between household according to education of head of household. Households of persons with lower level of education have preferred basic food products to supplement food of diet.